

RESUMÉ 1: Children's Television in the GDR > DIETER WIEDEMANN and FALK TENNERT

Text Dietera Wiedemanna a Falk Tennerta reflektuje úlohu a vývoj televízie pre deti v NDR od 1952 do 1991. Autori dávajú veľký dôraz na politický vplyv v prípade jej vývoja aj úlohu, ktorú mala plniť. Z analýzy, ktorú spravili na jednom kanále z ktorého boli vybrané dva mesiace z roka, priniesla výsledok, že k zmene došlo hlavne v koncepte, obsahu a estetike a teda úlohe, ktorú plnila. Na rovine programovej produkcie a formáte sa zmenila len minimálne. Jedna z mála prác, ktorá sa zaujíma o program pre deti prináša zaujímavé pohľady na ich výskum. Pozoruhodným je využívanie pojmu televízie pre deti, ktorý bol zvolený vzhľadom na to, že fungovala ako televízia sama o sebe. Mala repertoár bežnej TV: informovala, učila, zabávala, obsiahla šport, hry aj hudbu.

Text je zmiešaninou všetkých možných analýz, ktoré sa dajú vykonať na detskom programe. Z toho dôvodu pôsobí veľmi inšpiratívne – ponúka alebo otvára čitateľovi možnosti pokladať si otázky.

Medzi niektoré námety je možné vymenovať analýzu obľúbeného žánru (rozprávky), spojenie produkcie s politikou a jej efekt na jednotlivé produkty (estetické zmeny v konkrétnej šou alebo v produktoch určitého obdobia), fragmentácia diváka a programy na mieru¹, vysielanie produktov z ČSR a mnohé iné.²

Ďalšou výhodou je, že obaja otvorene hovoria o spôsobe výskumu. Ten je ľahko adaptovateľný na rôzne programy a dokonca aj na kratšie obdobie (ako je 34 rokov). Ich metodológia sa, ale nejak zvlášť nelíši od spôsobov výskumov v TV – podobne pristupovali Eriksson, Camauër, Lakew v *Ordinary People on Television*.³ Zároveň je tu národná podobnosť. Druhá z vyhranených fázach vo vývoji štruktúry televízie pre deti, ktoré sú zapojené do historického kontextu, dokonca odkazuje na rok 1968, kedy NDR upadlo v rovnaký ľudský socializmus. Možno bolo NDR bližšie k ČSR viac ako k Západnému Nemecku. V konečnom dôsledku vyplýva, že išlo o televíziu pre deti, ale nejde ju oddeliť od politiky – nebola voči nej ľahostajná. Otázkou teda zostáva ako moc bolo ČSR blízko k NDR? Koľko podobností je možné nájsť? atď.

Text nekonečných podnetov. Veľa povie, načrtne ale skončí než sa pustí do detailov.

RESUMÉ 2:

Otázka autorstva je nikdy nekončiaci diskurz a ako sa ukazuje, i v prípade animovanej tvorby. Sabine Heller sa pohráva s pojmom autorstva a so zameraním na Below-the-line pracovníkov. V jej práci sa sústreďuje na dve veci. Na ustanovenie pojmu autorstva pre pracovníkov animovanej tvorby na pozíciách ako animátor a CTD (character technical director) a reflektovanie vybraných pojmov autorstva, a kreativity samotnými pracovníkmi, týchto postov. Pričom medzi jednotlivými časťami vidí prepojenie.

Najväčší problém vidí v zakorenenej terminológii autorstva. Kde je kreatívnou jednotkou jednotlivec = génius. Pracovníci sa často kvôli tomu nevnímajú s dostatočnou dôležitosťou. Vlastne za autorské považujú momenty, kedy prispievajú niečím ľahko definovateľným ako vytvoreným ich osobou (práca na hlavnej postave). Toto vnímanie autorstva je zároveň spojené s voľnosťou alebo kompletnou kontrolou. Často je dokonca možné nájsť premýšľanie o sebe ako o hercoch. Najdôležitejším odhalením textu je uvažovanie, kedy sa vidia ako skupina. Výroba animovaných filmov je takto vnímaná ako kolektívna tvorba, ktorá vzniká z jednotlivých častí, pričom jednotlivé tieto diely môžu byť chápané kreatívne (kreatívny spôsob vyriešenia problému). Vďaka tomu môže byť pripísané autorstvo aj konkrétnym pracovníkom BTL. Prekážkou je sebareflexia animátorov a CTD, ktorí neochotne alebo až hanblivo premýšľajú o sebe v rámci tejto teórie. Trpia syndrómom menejcennosti, kvôli narážaniu na tradičné ponímanie autorstva.

¹ Osobne by zaujímalo napríklad akými spôsobmi sa televízia snažila nalákať deti v rokoch 9-13. Úspešne alebo nie > výsledok ako výsledok – avšak cesta môže byť rozhodne zaujímavá. Zaujímavé by bolo potom možno porovnanie, či sa niektoré takéto snahy udržali i teraz alebo to TV kompletne vzdali...

² Boli sme jednou z výnimiek vo vysielaní: Čo to znamená, čo za tým stálo, aké produkty to boli?

³ Eriksson, Göran – Camauër, Leonor – Lakew, Yuliya (2017): *Ordinary People on Television A longitudinal study of Swedish Television, 1982-2011*. Nordicom Review 38, s. 113 - 129.

Práca je tak veľmi dobrým základom uvažovania o pripisovaní autorstva a kreatívnych zásluh pracovníkom animovaného filmu. Hoci je uvažovanie týmto smerom krok vpred pre BTW a ich lepšie ohodnotenie, práca nespúšťa revoltu. Nie je zmena. Je volaním po nej, vďaka čomu ponúka argumenty a príklady nad ktorými by sa mal (nie len) čitateľ zamyslieť. Hellerová, tak veľmi funkčne využíva pojem Johna Caldwell-a na dokázanie jej pointy. Problémovým pri využívaní tejto terminológie je, že predpokladá nejaký priamy prístup k tvorcom a ich práci⁴. Je nutné poznať hierarchiu.

⁴ A.k.a kto natočil alebo pripravil, čo – na základe toho sa potom bude vedieť jeho pozícia / kreatívny prísnos...